

Regionledningskontoret
Irina Rehn

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-03-02

RS 2024-0793

Regionstyrelsen

Återremitterad Motion 2024:37 av Daniel Adborn m.fl. (L) om tillgängliggörande av Naloxon i kollektivtrafiken

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

Motion 2024:37 av Daniel Adborn m.fl. (L) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Daniel Adborn m.fl. (L) har väckt en motion i regionfullmäktige, i vilken det föreslås att regionfullmäktige beslutar att trafiknämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda möjligheterna att utrusta stationsvärdar, ordningsvakter och trygghetsvakter med Naloxon.

Vidare föreslås att trafiknämnden uppdras att följa och analysera utvecklingen i städer där Naloxon tillgängliggjorts i kollektivtrafiken, för att dra lärdomar som kan appliceras i Stockholms kollektivtrafik.

Det föreslås även att regionstyrelsen uppdras att identifiera och bedöma möjliga platser inom regionens lokaler, utöver kollektivtrafiken, där Naloxon kan placeras.

Slutligen föreslås att Region Stockholm utarbetar riktlinjer och utbildningsmaterial för användandet av Naloxon i enlighet med förslaget.

Hälso- och sjukvårdsnämnden konstaterar att gällande lagrum gör att det inte är möjligt att Naloxon ges av exempelvis stationsvärdar, trygghetsvakter och ordningsvakter. Det bedöms därmed inte aktuellt att utreda frågan vidare i nuläget. Det går inte heller att placera läkemedlet i offentliga miljöer, då det finns krav på att det ska förvaras bakom disk på apoteken.

Trafiknämnden framför att om vidare utredning ska göras bör utredningen även innefatta utbildningsmöjligheter av berörda personalgrupper om användandet av Naloxon, hur en opioidöverdos kan identifieras, hur

trafiknämnden ska hantera inköp och distribution av Naloxon och kostnader förknippade med ett genomförande.

Regionledningskontoret delar hälso- och sjukvårdsnämndens och trafiknämndens bedömningar och bedömer därmed att motionen ska anses besvarad.

Återremiss

Regionstyrelsen beslutade den 11 februari 2025 att återremittera ärendet med hänvisning till att Stockholms stad gjort bedömningen att det är möjligt att utrusta ordningsvakter med Naloxon.

I sitt yttrande över den återremitterade motionen konstaterar hälso- och sjukvårdsnämnden att Socialstyrelsens föreskrifter om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården inte har ändrats. Enligt gällande föreskrifter får Naloxon administreras av hälso- och sjukvårdspersonal eller av brukare och närstående som fått adekvat instruktion.

Mot denna bakgrund bedömer nämnden att motionens förslag förutsätter nationell lagändring. Nämnden har därför beslutat att hemställa till regeringen om ändrad lagstiftning i syfte att möjliggöra ett bredare tillgängliggörande av Naloxon utanför hälso- och sjukvården.

Trafiknämnden konstaterar att det finns olika tolkningar av hur hantering av Naloxon kan organiseras, men bedömer sammantaget att frågan kan aktualiseras för vidare utredning först efter en lagändring.

Regionledningskontoret delar hälso- och sjukvårdsnämndens och trafiknämndens bedömning och föreslår att motionen anses besvarad.

Bakgrund

Daniel Adborn (L) och Jesper Svensson (L) har väckt en motion i regionfullmäktige, i vilken det föreslås att regionfullmäktige beslutar att trafiknämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda möjligheterna att utrusta stationsvärdar, ordningsvakter och trygghetsvakter med Naloxon.

Vidare föreslås att trafiknämnden uppdras att följa och analysera utvecklingen i städer där Naloxon tillgängliggjorts i kollektivtrafiken, för att dra lärdomar som kan appliceras i Stockholms kollektivtrafik.

Det föreslås även att regionstyrelsen uppdras att identifiera och bedöma möjliga platser inom regionens lokaler, utöver kollektivtrafiken, där Naloxon kan placeras.

Slutligen föreslås att Region Stockholm utarbetar riktlinjer och utbildningsmaterial för användandet av Naloxon i enlighet med förslaget.

Motionen har remitterats till hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden och fastighets- och servicenämnden.

Återremiss

Regionstyrelsen beslutade den 11 februari 2025 att återremittera ärendet med hänvisning till att Stockholms stad gjort bedömningen att det är möjligt att utrusta ordningsvakter med Naloxon. Ärendet har därefter åter beretts av hälso- och sjukvårdsnämnden och trafiknämnden.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Hälso- och sjukvårdsnämnden framför att Läkemedelsverket i mars 2024 beslutade att Naloxon ska bli receptfritt, vilket innebär att det går att köpa på svenska apotek. Godkännandet innehåller dock krav på att en farmaceut på apotek ska ge information om bland annat symtom, handhavande och kontakt med sjukvården samt att läkemedlet ska förvaras bakom disk. Syftet med godkännandet är att fler ska få tillgång till Naloxon, i första hand brukare och närstående.

När det gäller att ge läkemedel till en annan person, som vid en opioidöverdos ofta är medvetlös, finns regleringar; Naloxon och andra läkemedel kan bara ges av hälso- och sjukvårdspersonal alternativt av brukaren själv eller en närstående som fått adekvat instruktion.

Personal inom räddningstjänst och icke-legitimerad ambulanspersonal har sedan 2018 möjlighet att administrera Naloxon. Räddningstjänsten i kommunen sluter i sådana fall särskilda avtal. Den personal som inom ramen för dessa avtal ger behandling med läkemedel ska anses som hälso- och sjukvårdspersonal.

Gällande lagrum gör att det inte är möjligt att Naloxon ges av exempelvis stationsvärdar, trygghetsvakter och ordningsvakter. Det bedöms därmed inte aktuellt att utreda frågan vidare i nuläget. Det går inte heller att placera läkemedlet i offentliga miljöer, då det finns krav på att det ska förvaras bakom disk på apoteken. Det skulle alltså krävas förändringar i lagar och

förordningar för att det skulle vara möjligt att genomföra förslagen i motionen.

Det finns idag Naloxonprogram som vanligtvis är kopplade till sprututbytesmottagningar och beroendevårdsenheter. Därtill finns nu möjligheten för den enskilde att köpa Naloxon receptfritt på apotek.

Trafiknämnden konstaterar att en vidare utredning av motionärernas förslag kan göras först vid en framtida lagändring. Om vidare utredning ska göras rekommenderar trafiknämnden att utredningen även bör innefatta utbildningsmöjligheter av berörda personalgrupper om användandet av Naloxon, hur en opioidöverdos kan identifieras, hur trafiknämnden ska hantera inköp och distribution av Naloxon och kostnader förknippade med ett genomförande.

Mot bakgrund av ovanstående, anser regionledningskontoret att det inte är aktuellt att gå vidare med förslaget om att Region Stockholm ska utarbeta riktlinjer och utbildningsmaterial för användandet av Naloxon i enlighet med motionärernas förslag.

Regionledningskontoret delar hälso- och sjukvårdsnämndens och trafiknämndens bedömningar och föreslår att motionen ska anses besvarad.

Återremiss

I sitt yttrande hänvisar hälso- och sjukvårdsnämnden till Socialstyrelsens slutrapport, där det konstateras att Naloxon inte kan tillgängliggöras till verksamheter utanför hälso- och sjukvården utan lagändring (HSN 2025-0072). Narkotikautredningen har föreslagit en särskild lag som skulle möjliggöra detta, men någon sådan lagändring har ännu inte genomförts. Socialstyrelsens föreskrifter om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården har därför inte ändrats. Hälso- och sjukvårdsnämnden har mot denna bakgrund beslutat att hemställa till regeringen om ändrad lagstiftning.

Trafiknämnden konstaterar i sitt yttrande att det finns olika tolkningar av hur hantering av Naloxon kan organiseras, men bedömer sammantaget att förutsättningarna för ett tillgängliggörande inom kollektivtrafiken behöver utredas vidare om lagstiftningen förändras (TN 2024-0924). En sådan utredning bör omfatta utbildningsbehov, identifiering av överdos, ansvar för inköp och distribution samt kostnadsbedömning.

Regionledningskontoret delar hälso- och sjukvårdsnämndens och trafiknämndens bedömningar och föreslår att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser

Beslut i enlighet med regiondirektörens tjänsteutlåtande bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm. Beslutar regionfullmäktige i enlighet med motionärernas förslag har detta ekonomiska konsekvenser som behöver beaktas i budget.

Emma Lennartsson
Regiondirektör

Katarina Holmgren
Ekonomidirektör

Beslutsunderlag

1. Motion 2024:37
2. Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande den 19 november 2024
3. Trafiknämndens yttrande den 26 november 2024
4. Fastighets- och servicenämndens yttrande den 26 november 2024
5. Regionstyrelsens protokollsutdrag den 11 februari 2025
6. Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande den 16 december 2025
7. Trafiknämndens yttrande den 16 december 2025

Beslutsexpediering

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden
2. Trafiknämnden

Godkänd av Emma Lennartsson, 2026-03-02